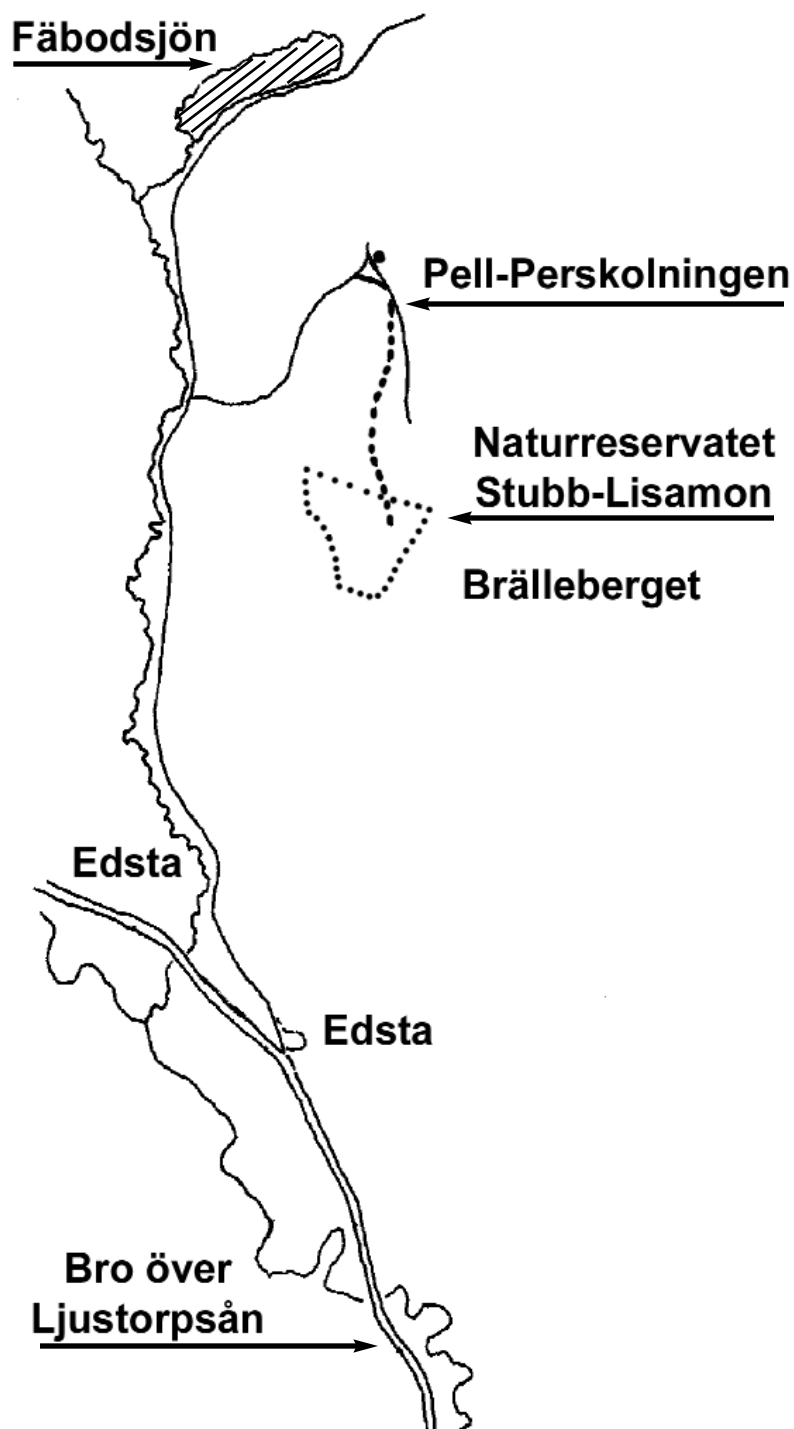
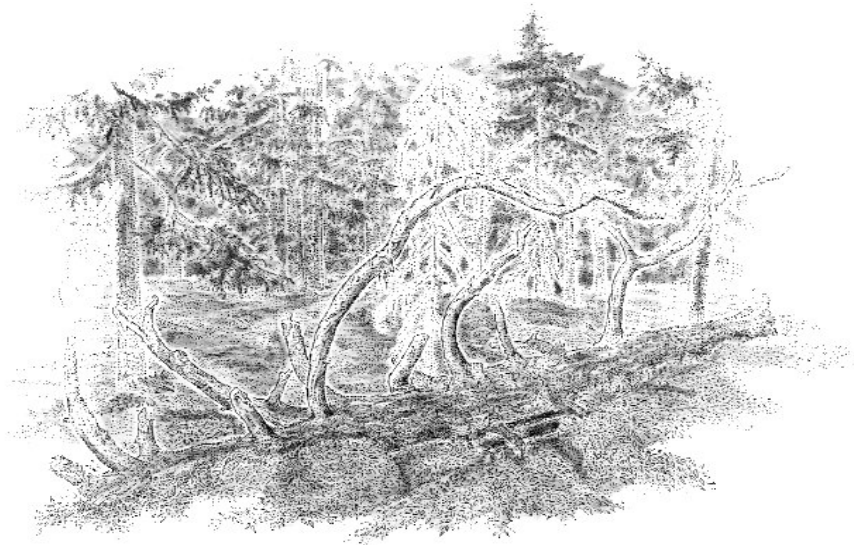

Stubb-Lisamon

Ta vägen från Ljustorps kyrka mot Lagfors. Vid Edsta svänger du höger mot Fäbodsjön.

Det finns gott om döda träd i Stubb-Lisamon.

STUBB-LISAMON är beläget cirka fem kilometer norr om Ljustorps kyrka och ligger i en svag nordvästsluttning från Brälleberget. Området som omfattar 17 hektar tall- och grannaturskog blev naturreservat i juni 2002, då länsstyrelsen fattade sitt beslut.

Syftet med reservatsbildningen var att skydda en naturtyp som saknas i dagens produktionsskogar. Genom att låta den utvecklas naturligt gynnas de växter och djur som är beroende av den.

Vad som ligger bakom det poetiska namnet Stubb-Lisamon är lite oklart. Sägner berättar i bland om en valgflicka som gått vilse och hittades sittande på en stubbe, ibland om en piga som satte sig på en stubbe efter att en björn skrämt bort hennes kreatur. En uppteckning från 1935 berättar om en tall, som hade en käpp fastsatt. Under den käppen skulle en samekvinna ha fött ett barn, kanske Stubb-Lisa?

TILL STUBB-LISAMON hittar du genom att köra vägen från Ljustorps kyrka mot Lagfors. Området nås lättast från skogsbilvägen (tidvis avstängd) mellan Edsta och Fäbodsjön. Alternativt via stigen från Fäbodsjön förbi Pell-Perskolningen till

S t u b b -
Lisamon.
Det medför att besök i området kan få göras till fots eller med cykel från E d s t a .
Reservatet ligger insprängt i privata

ägor. Med utgångspunkt från kojan vid Pell-Perskolningen leder gångstigen, till en början parallellt med

Brandspår på stubbar är vanligt.

en skogsbilväg, söder ut mot reservatet.

Längs stigen är skogen trots vissa gallringar en omväxlande och spännande gammelskog. Åldrande och död skog är vanlig, liksom brandspår på stubbar.

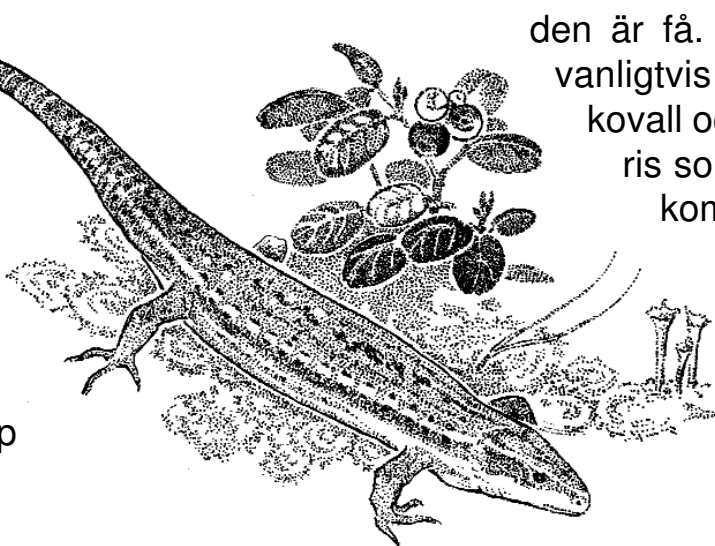
DEN DÖDA veden är en bristvara i dagens skogar och området ger därför goda förutsättningar för sällsynta och trängda arter av exempelvis svamp och skalbaggar.

VID RESERVATETS norra gräns ligger Messmyran som uppvisar många av naturtypens särdrag. Vandringen in i reservatet fortsätter med en jämn stigning genom en blandad tall- och granskog av hög ålder och avslutas vid hållmarker. Här finner man stående och lig-gande döda tallstammar tillsammans med levande träd av hög ålder, uppskattningsvis cirka 350 år gamla. Runt hållmarkerna finner man en krans av tallblandad granskog.

LÖVTRÄD finns det gott om i området men de är vanligtvis åldriga. Många stammar står döda eller angripna. Björk är vanligast, men här förekommer även några gråalar, aspar och rönnar.

BUSKARNA blir vanligare ju närmare Messmyran man kommer. Lappvide och andra videarter förekommer liksom dvärgbjörk och enbuskar. De sistnämnda är hårt utsatta för betesskador.

BLOMMORNA i de rena tallbestånden är få. Det är vanligtvis ängskovall och gullris som förekommer.

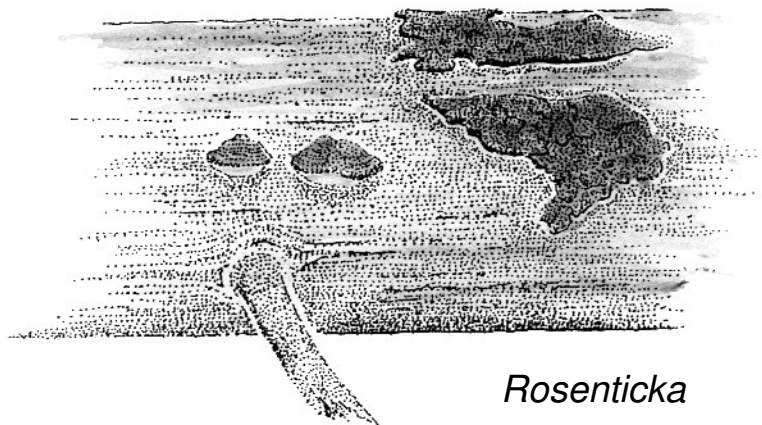

D ä r granen övertar i antal kan man finna orkidén spindelblomster. Granskogen ökar också på floran med arter som linnéa, skogsstjärna och ekorrbär. Vid foten av granskogen, vid myrkanten, blir spindelblomstren flera och får dessutom sällskap av orkidéerna korallrot och Jungfru Marie nycklar. Här träffar man också på hönsbär

Ängskovall

och det insektsätande silesåret tillsammans med spörväxterna rip-lummer och ekbräken. Närmare Pell-Perskolningen finns även platt-lummer. Glöm heller inte hjortronet i myrkanten.

Rosenticka

KRALDJUREN har på våra breddgrader en mycket liten artbredd. Här i ett vidsträckt skogsområde blir variationen ännu mindre. I sorkrika omgivningar kan hällmarker som Stubb-Lisamon utgöra goda områden för huggorm. Vanligast är dock skogsödlan som i den öppna myrmarken eller i hällmarkerna får den värme som krävs för att kroppen ska klara av jakten på föda.

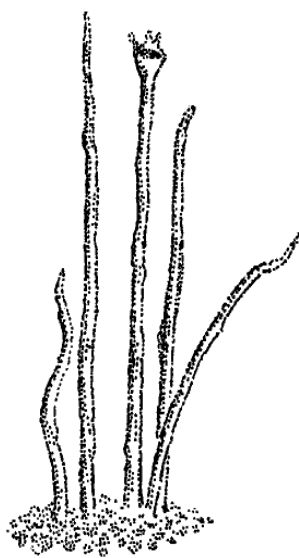
SÄLLSYNTA SVAMPAR som påträffats i området hör samman med åldrande eller död skog. Här finns arter som i dagens produktionskog är sårbara, missgynnade eller på annat sätt hotade.

En del av arterna är mycket beroende av ett speciellt slag av trä att leva av, andra att stocken dessutom ligger ner för att det ska bli bättre fuktighetsförhållande. Vissa saknar helt hattar eller utåtstående delar. De syns bara som ett "mögel-liknande" skikt på veden. På granar kan man finna lappticka, stjärntagging, rosenticka, gulporing, dvärgpigga, ullticka, rynkskinn och violmussling. Gränstickan kan använda sig av både gran och tall

medan fläckporing, lateritticka, gräddporing och tallticka behöver tall. Stor aspticka utvecklas på stående aspar medan kanderlabersvamp och den vackra koralltaggsvampen föredrar liggande asp i olika nedbrytningsstadier.

LAVARNA är i vissa fall lika nogräknade. Utan att nämna behoven artvis kan rapporteras att kattfotslav, dvärgbägarlav, skinnlav, lunglav, kortskaftad ärgspik, korallblylav och violettgrå tagellav har registrerats. I de flesta fall är gammal skog

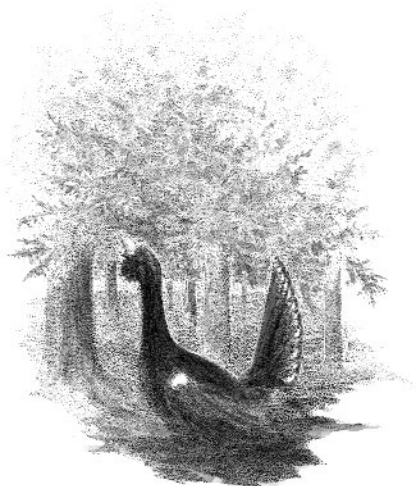
även här ett gemensamt behov. I hällmarkerna övertar dessutom lavarna kärleväxternas roll som markväxtlighet. Islands-lav, renlav med flera är vanliga direkt på marken medan exempelvis sylbägarlav föredrar på marken.

Sylbägarlaven föredrar vedrester på marken.

DET DÄGGDJUR som lämnat flest synbara spår i området är älg. Det är mycket tätt mellan spillningshögarna. Även brunstgropar, spår och betesskador är vanliga. Sannolikt rör sig även björn och lo genom området.

VISSA FÅGELARTER lämnar tydliga spår i området. Spillningshögar i hållmarkerna och gropar för sandbad visar på högt intresse för området från tjäder. Det borde dessutom vara högintressant som spelplats.

Tjäder

Här kan man också höra skrin från spillkråka, som även lämnat spår efter sig i form av barkningar av stående döda träd. De arttypiska hålen i ränder på trädstammar bekräftar den tretåiga hackspettens närvaro i området.

I reservatet har lavskrikan observerats och i ett område utanför har ett stort rovfågelsbo noterats. Den åldriga skogen medför att fåglar med behov av bohål i stammar gynnas.

RISEN i reservatet föredrar öppna ytor med ett stort undantag, nämligen blåbärsriset, som i stället behärskar i stort sett hela den granskogsdominerade marken. I hållmarkerna, där tallen dominerar, trivs arter som lingon, kråkbär och ljung. De senare återkommer sedan i myrkanten och får då sällskap av rosling och odon.

Kråkbär

FRILUFTSLIVET i Stubb-Lisamon kommer inte att gynnas genom att några speciella anordningar iordningställs. Besökare har tillträde till reservatet på allemansrättsliga principer. Någon vägskyltning till reservatet kommer inte att ske och någon parkeringsplats eller rastplatser kommer inte att iordningställas.

Någon sopbehållare kommer inte heller att ställas upp vare sig inom eller utom reservatet. Besökarna förväntas ta med sig eventuellt avfall hem.

ENDAST ENKLARE informationstavlor kommer att sättas upp vid reservatsgränsen. I övrigt hänvisas

till att information kommer att finnas på länsstyrelsens hemsida www.y.lst.se eller kan beställas från länsstyrelsen på telefon 0611-34 90 00.

FÖR ATT SKYDDA naturen i Stubb-Lisamon har länsstyrelsen med stöd av miljöbalken fastställt vissa föreskrifter.

Här följer några enkla men viktiga regler som gäller i reservatet. Det är förbjudet:

1. att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna

träd och buskar.

2. att plocka och gräva upp växtde-
lar eller på annat sätt skada vege-
tationen. Bär och matsvamp får
dock plockas.

3. att göra upp eld.

4. att klättra i boträd, samla insekter
eller på annat sätt medvetet störa
eller skada djurlivet.

5. att skada mark och block.

6. att utföra vetenskapliga under-
sökningar utan länsstyrelsens till-
stånd.

7. att bedriva organiserat friluftsliv i
kommersiellt syfte utan länsstyrel-
sens tillstånd.